

ENDELIG, CLASSÉ!

Ventetiden er over for veldig mange i disse dager, nå som Classé har sluppet sin SSP-800. Veldig mange har ventet på en skikkelig High-End-prosessor som også takler HD-lydformatene. Og akkurat det er ikke lenger så langt unna.

Tekst og foto: Atle Kildahl Torp (atle.torp@hl-media.no)

Classé var den aller første produsenten som implementerte berørings-skjerm på sine produkter, og dette er videreført til deres nyeste produkt, SSP-800. Denne skjermen, sammen med den avrundede fronten i sort og sølv, levner ingen tvil om at det er et Classé-produkt vi har foran oss. SSP-800 – hvor SSP står for Surround Sound Processor - har hatt en utviklingstid på hele to år, og det eneste som gjenstår for at den blir fullverdig er egne dekodere for høyoppløst lyd. For pr. i dag har ikke SSP-800 mulighet til å ta i mot bitstream over HDMI, selv om den faktisk er utstyrt med HDMI 1.3b.

HDMI, dekoding og kameler

Ikke dekoding av HD-lyd? Det var det første vi hang oss opp i da vi i fjor høst traff en av gutta fra Classé på Hi-Fi Klubben i forbindelse med presselanseringen av deres nye prosessor. Og selv om den selvsikre amerikaneren mente det var den enkleste ting i verden å implementere en slik funk-

sjon på SSP-800, var det ikke like enkelt å verifisere at det de satte på møtte Classé sitt krav om kvalitet. Ei heller ville de sette på noe de ikke hadde 100 % kontroll over. Derfor trengte de litt mer tid på seg til både å forske på, og ikke minst forstå, hva man måtte ta hensyn til ved en slik implementering. Men, siden de mente en slik dekoding like gjerne kunne gjøres i en hvilken som helst spiller var det ikke hensiktsmessig å holde igjen en så god prosessor fra et marked som nærmest skrek etter noe annet enn Yamaha og Denon, uten å si noe galt om disse merkene. For – tro det eller ei – det finnes faktisk mennesker der ute som mener veien til nirvana ikke nødvendigvis går via en receiver til 9.995,-.

Vi i pressen må nok svelge en del kameler, og vi bør ikke være redde for å gjøre det. Om vi ikke direkte har misforstått, så har vi nok feilet på en del punkter når

det kommer til opplysning av egne lesere. Og i tilfellet med HD-lyd har det vært et sammensurium av begreper. Den største misforståelsen går på dekoding, DSP-er og lydoverføring generelt. Bitstream er et rtt signal som kan inneholde nærmest hva som helst. I vårt tilfelle ønsker vi selvfølgelig at det skal inneholde DTS-HD Master Audio eller Dolby TrueHD. Og når dette

skal dekodes trenger vi altså en dekode. Hvis denne dekodere er plassert i spilleren kan man overføre et ferdig behandlet signal videre, og da skjer dette i et format som kalles LPCM.

Hvis chipen er plassert i prosessoren eller receiveren overfører man LPCM som ikke er pakket ut – altså bitstream. Så har man fått forståelse for at denne utpakkingen er en greie de forskjellige produsentene har kunnet påvirke i stor grad. Dette er feil, og det er her vi ikke har vært gode nok til å forklare leseren hva som skjer. Å pakke ut

et signal er en greie som kun kan gjøres på én måte. Man kan sammenligne det med å pakke ut en zip eller rar-fil på PC-en. Det finnes bare én måte å gjøre dette på, ellers får man ikke ut noe som helst brukbart. Hvilken dekode som gjør dette spiller ingen rolle. Men siden disse dekodeerne sitter sammen med DSP-ene plassert i mer eller mindre forfinede signalbaner har man stort sett hørt forskjell på receiver og prosessorer. Men, man kan sannsynligvis ikke hevde at en dekoding høres forskjellig ut fra en annen. Og derfor mener Classé i likhet med en annen storhet innen digitale signaler, Meridian, at denne operasjonen like gjerne kan gjøres i en spiller, og så lenge de kan få LPCM-signalet i etterkant kan de fint kjøre det gjennom en DSP og gjøre kanalbaserte forandringer, hvis ønskelig. Problemet vi i pressen påpeker med jevne mellomrom er at mange receiver ikke gjør noe som helst med et LPCM-signal. Og selv om man vil gjøre forandringer får man ikke lov, siden receiverens policy er slik at tilgangen til menystyringer og DSP-moduser forsvinner så fort signalet er av en slik art, siden faren for at et slikt signal allerede er prosessert kan være stor.

Vel, uansett trenger man ikke bekymre seg all verden for dette med Classé SSP-800. For selv om den ikke tar i mot bitstream i skrivende stund vil oppgraderingen komme til sommeren. Og de som ikke klarer å vente – noe vi etter grundig vurdering heller ikke anbefaler –

vil selvfølgelig få denne oppgraderingen gratis. For SSP-800 er i stor grad modulbasert, så dette er bare snakk om å bytte et kort og oppdatere softwaren. Det nye kortet vil ha 2,5 ganger så høy regnekapasitet som den gamle, så her er det nok noe spennende på gang.

Teknisk

Classé SSP-800 er som du sikkert allerede har skjønnet et teknisk vidunder. Når man legger over 70.000,- på bordet for en prosessor er det som regel kun unntaksvis snakeoil med i bildet. Dog – en slik sum er ikke astronomisk hvis man deler det på antall kanaler. På SSP-800 har man ti av dem, det

vil si drøye 7000,- pr. kanal, noe som ikke er verst med tanke på at Classé påstår at dette også er en fullverdig High-End tokenals forforsterker. Man har altså ti kanaler til rådighet. De to ekstra kanalene, som er navngitt AUX 1 og 2, kan brukes til en rekke forbindelser. I all hovedsak snakker vi om slikt som sone 2, biamping av frontforsterkeri og mono eller stereo subwoofer. Sistnevnte muliggjør altså bruk av tre subwoofere totalt, siden det allerede finnes et dedikert LFE-kanal. Det åpner også en del muligheter for de som kjører to separate konfigurasjoner for film og musikk. For øvrig har man fem EQ-bånd for hver av de kanalene, og delefrekvensen for subwoofere kan settes til hva som helst. Dessuten kan man velge mellom 12 og 24 dB/oktav avrulling, noe

som er svært nyttig!

Lydkretsene er isolerte fra video- og kontrollkretsene av det som på engelsk kalles «optocouplers». Dessuten bruker Classé noe de kaller LVDS signalvei, som på nynorsk blir noe slikt som «Low Voltage Differential Signal», altså et svært diskret signal som linker kretser mot hverandre. Kontroll- og digitaldel har egen switchet strømforsyning. De analoge kretsene som står for signalbehandlingen for lyd har en egen lineær toroidal-transformator. Når det gjelder strømtilførsel har SSP-800 egne sikringskretser for både over- og underspenning. Hvis ikke spenningen er innenfor korrekte normer vil apparatet gå inn i beskyttelsesmodus. Det er lite trolig den vil overleve et lynnedslag, men den vil nok overleve at drosselen i lysstoffarmaturen på badet får hikke.

SSP-800 har ikke romkorleksjon. Grunnen til det er at Classé ikke har noe tro på at det egentlig blir bedre. De sier at romakustikk er et så vanskelig felt at en billig OEM-chip neppe vil være egnet for alle rom og alle brukere. Og SSP-800 er etter prisen å dømme ikke for alle, selv om en blasert skribent påstår at prisen ikke er så veldig avskrekkende. På lik linje med det jeg selv erfarer sier Classé at det er det bedre å bruke normal dømmekraft og jobbe med EQ manuelt. I alle fall så lenge man ikke har proffutstyr tilgjengelig.

Hvis man tar en titt bak på produktet vil man finne både RS232, USB og nettverk tilgjengelig. RS232 benyttes i all hovedsak til styring via systemer som Crestron eller lignende. USB brukes til oppdatering av firmware eller software, mens nettverkskontaktene er en del av Classés CAN-Bus. Dette er et

Spesifikasjoner

- Frekvensrespons: 20 til 200.000Hz +/- 1dB
- Forvrengningstall THD: 0,001 % digital/analog bypass. 0,002 % analog prosessert
- Maks utgangssignal: 8Vrms (singel ended) / 15Vrms (balansert)
- Inngangsimpedans: 100 kOhm
- Utgangsimpedans: 56 Ohm
- Signal til støy: 102/100dB bypass/prosessert
- Kanalseparasjon: Over 100dB
- Crosstalk: Over -120dB
- HDMI: 1.3b
- Deep Color/ x.v.Color: Ja
- Strømforbruk: 75W
- Dimensjoner: 445 x 172 x 419 (B x H x D mm)
- Vekt: 13kg

samkjøringsgrensesnitt hvor Classé sine produkter snakker sammen. Dette lukter custom installasjon lang vei, og i så tilfelle er SSP-800 svært egnet. Den har rett og slett alt man trenger for å gjemme den bort i et skap. Dessuten kan prosessoren selv lære opp programmerbare fjernkontroller. Man har en IR-sender/mottager i front som kan sende signalene som brukes til å styre SSP-800, noe som rett og slett er genialt når man skal lage macroer for et større system på en avansert fjernkontroll.

På bildesiden er det svært lite som minner om en avansert og dyr prosessor. SSP-800 gjør nemlig ingenting annet enn å konvertere signaler på bildesiden. Ingen skalering med andre ord, så selv om man får alle analoge kilder over til HDMI skjer det i samme oppløsning som man har på det innkommende signalet.

Lytteinntrykk

Det som umiddelbart interesserte meg var at det var relativt store forskjeller i prosessorens oppførsel på film og musikk. På film har jeg rett og slett ingenting å sammenligne med, siden det er svært lenge siden vi har hatt en prosessor av dette kaliberet inne til test. Og sist gang vi hadde det var det ingenting som het høydefinert lyd. Dermed har vi kun et par store surroundforsterkere vi kan dra paralleller til, noe som ikke er så veldig interessant. Men uansett kan jeg fortelle hva jeg opplever med SSP-800 isolert sett. Det som er hevet over enhver tvil er at dette er en svært god prosessor. Man skal ikke ha testet så fryktelig mye før man skjønner at ytelsen er i toppklasse. Et lydspor i surround er mer komplisert enn folk tror. Man har i verste fall 8 kanaler

som skal drives, og til forskjell fra stereo, hvor et stereoperspektiv skapes mellom to høyttalere, skal et surroundoppsett skape det samme mellom de høyttalerne som skal til for å få til effekten av surround. Det vil si at lyden ikke skal komme fra 8 punktkilder, men fra et 360 graders imaginært rom. Og her finnes de aller største forskjellene på prosessering. Noen klarer dette med glans, og SSP-800 tilhører denne gruppen. Og når lyden best beskrives som et festfyrverkeri er det åpenbart positivt. Både prosessering og kanalseparasjon oppleves som svært korrekt, men allikevel svært lekent og tøft. Alle disse beskrivelsene kan være negative, men gjøres det riktig blir det slik som med SSP-800, nemlig utrolig heftig og imponerende. SSP-800 har ingen problemer med å spille sammen med de største modellene til Yamaha eller Pioneer, selv om disse ikke er like konservative. For her ligger den største forskjellen, og også grunnen til at Classé fortjener High-End-stempelet. Den klarer å gi deg den superbe lyd kvaliteten i tillegg til at den fikser skikkelig prosessering. Den egenskapen er både sjelden og kostbar, men definitivt verdt det!

På musikk forholder det seg tilsvarende som på film, bortsett fra det man kan tilskrive lekenhet og tøffhet. For dette er ikke betegnelser man kan bruke om Classé SSP-800. Som så ofte før når vi har testet High-End-utstyr finner man egentlig ikke så mange beskrivende uttrykk man med enkelhet kan henge på produktet. Dermed er det bare ett dekkende uttrykk igjen, og det er nøytralitet. De aller fleste som er interessert i Hi-Fi vil nok med hånden på hjertet og helt ærlig påstå at nøytralitet er noe de setter høyt. Slik er det imidlertid

sjeldent, siden de aller fleste liker det litt fargerikt. Svært få opplever den ekte dynamikken til en saksofon eller skarp tromme som behagelig, snarere tvert i mot. Så hvis slike tøffe elementer - som setter strenge krav til både lytter og utstyr - kan tones ned til fordel for en fremtredende tydelig kvinnevokal (mellomtonefokus) og behagelig topp (avrullet diskant) slik at man får varme og nerve i musikkgjengivelsen, er dette noe de aller fleste setter pris på. Men særlig nøytralt er det neppe. Det er imidlertid SSP-800. Skal man ha noe ekstra her må det skje før eller etter prosessoren. Kanskje en kabel kan gjøre underverker hvis troen er sterk nok, hva vet jeg? Det jeg imidlertid vet er at dette er en prosessor som vil være et meget sterkt kort i ethvert musikk-system hvor målet er realisme.

Oppsummering

Classé SSP-800 er en av de første High-End surroundprosessorene som kan bidra til en sammenslåing av de mange multifunksjonsanleggene der ute. For min egen del kunne den nok sikkert tatt plassen til de to svært dyre boksene jeg bruker for å opprettholde en høy standard på både musikk og film. At den i tillegg er svært enkel og fremtidsrettet i bruk er heller ingen ulempe, men det er til syvende og sist lyden som betyr noe. Og Classé beviser atter en gang at de kan lyd.

Classe SSP-800

PRIS: KR 71.900

IMPORTØR: Hi-Fi Klubben AS

